

TUHA-julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmän kokous

26.11.2018 klo 9-11

Aika: ma 26.11.2018 klo 9-11

Paikka: ZOOM-etäkokoushuone <https://cscfi.zoom.us/j/667471337>

(kts. ohjeet [ZOOM- videokokoukseen osallistuminen](#))

Tallenne: <https://kannu.csc.fi/s/ow8aqMikyMM6Q3g>

Sivun alareunan kommentteihin voit ehdottaa (kirjautuneena) käsiteltäviä aiheita.

Asialista/Muistio

1. Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja Anna-Kaarina Linna avasi kokouksen klo 9:00

2. Asialistan hyväksyminen

- Asialista hyväksytty

3. Aiemmin hyväksytyt linjaukset ja käsitellyt asiat

- Tämän vuoden linjauksia ei toistaiseksi kerätty, Linna pyytää myöhemmin kerättäviä linjauksia, jotka välitetään OKM Haapamäelle

Edellisen kokouksen [muistio](#)

4. Käsiteltävät aiheet

A. Ajankohtaista

a) Tiedonkeruukäsikirjan kommentit toimitettu kootusti 13.11. Jukka Haapamäelle. Kommentteja tuli Jyväskylän, Itä-Suomen ja Turun yliopistosta sekä Jyväskylän ja Turun ammattikorkeakoulusta. Lisäksi kommentteja on toimitettu suoraan ministeriöön.

- Haapamäki (OKM) luvannut käsikirjan julkaisun marraskuun lopulla. Aalto yliopisto ehdottanut muutoksien huomioimista vasta seuraavan vuoden tiedonkeruuseen. Oletettavasti ei montaa kohtaa jotka vaativat takautuvasti päivittämistä.

b) Kuulumiset VIRTA-tietomallin laajentamisen [asiantuntijatyöryhmän kokouksesta 15.11.](#)

- keskustelu pääosin attribuuttipohjaisen luokittelun mahdollisuuksista. Käytössä jo PURE-järjestelmiä käyttävissä yliopistoissa.
- AY/ avoimen tieteen asiantuntija: ei tuttua mitä tarkoitetaan attribuuttipohjaisella
- Linna: suurin muutos attribuuttipohjaisessa, tallennus aloitetaan ylätasoin kategoriasta josta edetään eri attribuutteihin valitsemalla. Ei siis valita suoraan tarkkaa julkaisuluokkaa. Seuraavassa tietomallin laajentamisen asiantuntijaryhmän kokouksessa 5.11. luodaan kaaviomalli attribuuteilla tallentamisella. Attribuuttipohjaisen luokittelun hyötyinä kansainvälinen vertautuvuus ja joustavuus, sekä helpottaisi tutkijoiden tekemiä tallennuksia. Ei vaikuttaisi tiedonkeruuseen tai tilastointiin. Päätös siirtymisestä tehdään organisaatioiden halukkuuden ja mahdollisuuksien mukaan. Keskustelussa myös mahdollisuus, että organisaatiot toimittavat siirtymäajan ajan tiedot entisellä mallilla, ja kääntäminen attribuutteihin tehtäisiin CSC:llä.
- Huiku/ AY: Attribuuttipohjainen tarkoittaa Puren nykyistä luokitusta, jossa esim. artikkeliin liitetään parametrejä (peer-reviewed jne.)
- Heikkilä / TaY: aikataulu?
- Linna: ei puhuttu tarkemmin aikataulusta. Pure-järjestelmää käytettävissä organisaatioissa luultavasti hyödynnettäisiin aluksi CSC:n tekemää tietojen muuttamista, tämä mahdollistaisi joustavamman toteuttamisaikataulun organisaatioille.
- Linna lähettää laajentamisen asiantuntijaryhmässä 5.12. tehdyn kaavion julkaisutiedonkeruun ryhmän jäsenille, keskustellaan mahd. aikataulusta

B. Julkaisutiedonkeruun ohjeiden rakenteen päivittäminen

- Haapamäki ehdottanut TUHA-julkaisuryhmän tekemään suosituksen ohjeiden päivitykseen.
- Työtapana esim. kolmen hengen työryhmä joka tekisi ehdotuksen seuraavaan kokoukseen?
 - Harjuniemi/JY lupautui osallistumaan työryhmään. Aloitus mieluiten loppuvuoden työruuhkan jälkeen.
 - Linna osallistuu
 - Heikkilä / TaY osallistuu mikäli aikataulu sopii.
 - Rousi / AY: palaa asiaan Aallon mahdollisen edustajan osalta.
- Heikkilä / HY: miten suhtautuu mahdolliseen attribuuttipohjaiseen siirtymiseen? Ohjeet jos keräystapa muuttuu.
 - Linna: Rakenteen muuttaminen ei välttämättä vaikuta ohjeiden sisältöön, mutta hyvä asia huomioida. Kommentit kohdistuneet etenkin ohjeiden löytämiseen ja rakenteeseen, ja tähän ei vaikuttaisi attribuutteihin siirtyminen. Esim. työn alla oleva käsikirjan ohjeistus, vaikea löytää sisällöllisiä vs. teknisiä ohjeita. Ei tarkoitus luoda uusia ohjeita, mutta koota loogisemmaksi kokonaisuudeksi.
- Harjuniemi/JY: olisi suotavaa että HY:n edustaja olisi paljon kirjauksia tekemänä myös mukana työssä. Linna ottaa yhteyttä HY:n edustajaan.
- Työryhmän aikataulu: rakenne koskisi vasta 2019 vuoden ohjeistusta. Työn aloitus helmi-maaliskuussa.

C. Avoin saatavuus

a) Avoimen julkaisemisen määritelmän laajentaminen (liittyy myös kohtaan A a)

- Viljanen / TurkuAMK: avoin saatavuus -määritelmän kriteerien muokkaaminen soveltumaan paremmin ammatillisiin julkaisuihin. Ammattikork. julkaistaan paljon D & E luokissa, jotka lähtökohtaisesti avoimia. Erityisesti pysyvän saatavuuden merkitys ja pakollisuus ammatillisissa julkaisuissa. Muun kuin pysyvän tunnisteiden ilmoittaminen, esim. nettiosoite. Avoinen määritelmään saavuttamiseen ehtona että osa mutta ei kaikkia kriteereistä täytyisi. Ehdotus lähetetty OKM:lle.
- Ilva / HY vastannut kommenttiin (alla)
- Heikkilä/ TaY: milloin pysyvän tunnisteiden kriteeri lisätty? Ei huomioitu.
- Myös muilla käytännössä kirjattu avoimena ilman pysyviä tunnisteita, työläästä muuttaa takautuvasti.
- Harjuniemi / JY: kannattaa Viljasen ehdotusta. Myös Jyväskylässä ilmoitettu pysyvästä tunnisteesta huolimatta, ilmoitettu jos ilmoitushetkellä selkeästi avoin.
- Linna/TY: myös Turussa toimittu Ilvan näkemyksen mukaan. Rinnakkaistallenteen osoitteena julkaisuportaali, joka tosin ei ole URN tai Handle -pohjainen, vaikka pysyvä.
- Onko missään org. tulkittu tiukemman mukaisesti? Ei puheenvuoroja tästä.
- Heikkilä/ TaY: tietää tapauksia joissa vain pysyvät tunnisteet välitetään, vaikka omaan järjestelmään tallennetaisiin myös muita.
- Häyrynen/Metropolia: ei huomioitu pysyvän tunnisteiden vaatimusta. Käsikirjan uskottavuuden kannalta kriteerin muuttaminen olisi kannattavaa.
- Harjuniemi / JY: sanamuodon muuttaminen esim. "mielellään pysyvä"
- Linna/ TY: yksimielisyys että kohdan muuttaminen kannattavaa. Huomioitavaa että tullessaan mukaan rahoitusmalliin, tähän kohdistuu enemmän huomiota
- Rousi/ AY: pysyvien tunnisteiden olisi hyvä olla olemassa ja mukana. Ymmärettävää että vaikeaa määrittää kaikille. Mahdollista määrittää eri kriteerit eri julkaisutyypeille? Olisi tärkeä osa, pyrittävä pitää mukana.
- Harjuniemi/JY: kun julkaisu avoin, mahdollisuuksien mukaan aina JYKS:in versio. Tulee natiivi OA ja rinnakkaistallenne, jolloin tulee pysyvä tunnistus. Osalla OA-julkaisuista ei mahdollista tehdä tätä, linkattava lehden omalle sivulle.
- Linna/ TY: koskemaan vain tiettyjä (vertaisarvioituja) julkaisuja.
- Hangasmäki/ TaY: kertoin tulee vain A-luokan. Huomioitava rahoitusmalli, joten osoitteiden suhteen oltava selkeä raja.
- Viljanen/ Turun AMK: eri rahoitusmallit, ehdotuksessa koskeamaan luokat A-E, joten myös ammatilliset ja yleistajuiset. AMK:in näkökulmasta vaatii huomioimista. Jos ohjetta ei ole noudatettu tähän asti, ei tule toimimaan jatkossa. Mahdollista tarkentaa että pysyvän linkin ehto vain vertaisarvioituille, ja väljemmät ehdot D&E -luokille. Ei liene itseistarkoitus tehdä rinnakkaistallenteiden kautta.
- Linna / TY: hyvä että lisätty ammatillisten julkaisujen näkökulma. Ehdotus Haapamäelle lähetetty.
- Harjuniemi/ JY: ei luultavasti tule olemaan ongelma, joka tapauksessa pysyvä linkki A1 luokan julkaisuissa. Yllättävän vähän puuttuu myös D-luokan julkaisuissa. Kannattaa vapauttamista, mutta ei aiheuta ongelmia
- Viljanen / TurkuAMK: useissa tapauksissa puuttuva linkki johtunut muuttuneesta linkistä, JUULissa paljon avoimia ilman toimivaa linkkiä
- Linna / TY: puuttuvat linkit eivät näy VIRTa virheraporteissa.
- Yhteenveto, suuri osa kannatti mutta ymmärrys myös pysyvien linkkien säilyttämiselle - ohjeistuksen palveltava YO ja AMK
- Kommentit chatissa:
- Kianru: Toisaalta kovin monella kotimaisella tiedelehdellä ei ole pysyviä tunnisteita. Pysyvät tunnisteet ovat toki käteviä tiedonkeruun näkökulmasta mutta halutaanko ajaa kotimaiset lehdet entistä tiukemmalle? Koskee A ja C JUFO 1-3
- Hallikainen / LY: Pure käyttää osoitteena UUID-osoitetta, jonka myös pitäisi olla pysyvä tunnistus. Puren julkaisuarkistossa ei ole doi-, urn- tai handle-osoitetta, mutta kuitenkin pysyvä tunnistus. Pitäisiköhän se lisätä hyväksyttäviin pysyviin tunnisteisiin?
- Heikkilä/ TaY: AMKeilla koskee julkaisutyyppiluokkia A-E
- Nurminen/ JY: UUID lienee enemmän järjestelmän sisäinen kuin pysyvä tunnistus (DOI:n, URN:n tai Handlen mielessä, joissa tunnistus erillään tallennusjärjestelmästä). Kannatan kuitenkin myös UUID:n sisällyttämistä hyväksyttäviin tunnisteisiin, jos julkaisu on tämän avulla Puresta haettavissa.

b) SSRN (Social Science Research Network) rinnakkaistallennusasetustana?

- Rousi /AY: Kauppakork. käyttämä repository. Laajalti käytetty tieteenalakohtainen. Miten tulkittu esteetön saatavuus jos vaatii kirjautumisen? Jos rek. ilmaista, ei ongelma avoimena kanavana. Miten yleisesti rekisteröidy avoimena? Joissain tapauksissa osa maksullisia.
- Heikkilä / TaY: jos vaatii rekisteröitymistä, ei avoin.
- Harjuniemi/JY: rinnastuu elseviren oston jälkeen researchgate ja academiaedu:n, kaupallisen tarjoama ja pysyvyydestä ei voi olla varma. Kirjautuminen myös ei-esteetön. Aikaisempi versio rinnastautui archives, ja oli ok.
- Linna /TY: onko käytetty muualla kuin Aallossa?
- Ilva/ HY: yleisesti, keskeinen ongelma että vaatii kirjautumisen. Ei myöskään riittäviä rajapintoja. Kaupallisuus ei keskeisin este tai kriteeri. Ei perehtynyt SSRN tapaukseen.
- Rousi / AY: suurimman osan aineistoista saa ilman kirjautumista. Pyritään tutkijan luvalla tallentamaan AY:n omaan arkistoon.
- Linna/ TY: SSRN:n tutkijan ohjeissa rajoitteita syöttämisen osalta riippuen julkaisun vaiheeseen, embargo. Kirjautumatta löytyy ainakin vanhempia tekstejä kokoteksteinä, tarjoaa myös DOI:n. Vastaavia palveluita olettavissa tulevaisuudessa tulevan lisää. Tästä keskustelua tulee jatkaa.
- Keskustelu chatissa:
- Nurminen/JY: Vilkaisin hieman SSRN:ää. In Press -vaiheessa oleva artikkeli SSRN:ssä <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3260516> ja ScienceDirectissa <https://doi.org/10.1016/j.websem.2018.09.003> rinnakkaistallennusasetustaksi sikäli erikoinen, että linkkiä alkuperäisen artikkelin pysyvään tunnisteeseen ei ole (myöskään vanhemmilla julkaisuilla, volume ja number -tiedot sentään ovat). Palvelun ohjeiden https://www.ssrn.com/en/index.cfm/ssrn-faq/#contact_ssrn mukaan artikkelien latauksen pitäisi onnistua ilman rekisteröitymistä, toisaalta "We allow publishers and other institutions to charge users for downloading papers ... _majority_ of downloads of papers are free". Palvelu lisää oman DOI:n automaattisesti, mutta tekijä voi vetää artikkelin pois milloin vain. Hakutoiminnot <https://papers.ssrn.com/sol3/DisplayAbstractSearch.cfm> ovat vaatimattomat, esim. ei voi hakea julkaisuvuoden mukaan. Ja rajapintojen osalta epäselvä.
- Tämän vilkaisun perusteella (kuten jo muut edellä totesivat) minustakin enemmän researchgate-osastoa kuin OKM-kriteerit täyttävä rinnakkaistallennusasetusta, vaikka samoja ominaisuuksia onkin.

D. Muut mahdolliset asiat

a) **uudelleenjulkaisu:** Kirjasta julkaistu alun perin vuonna 1982, mutta e-kirja on ilmestynyt 2018, Raportoidaanko uutena julkaisuna?

- alkuperäinen eikä uusi painos kuuluu tilattuun kokoelmaan, jolloin ei mahdollista verrata. Useita kirjoittajia ja affiliaatioita, saattaa tulla myös muille organisaatioille. Toimitustyö TY. Nykyohjeiden mukaan ei kirjata jos uusintapainos, mutta kirjan mukaan kustantajan ensimmäinen painos eikä tiedoissa mainita alkuperäistä julkaisuja. onko vastaavaan
- Heikkilä / TaY: tullut useampi vastaava tapaus, ei otettu huomioon. Affiliaatiot vuoden 1982 mukaan, ei kirjattu. Tapauksissa ilmoitettu aiemmin julkaistu versio.
- Harjuniemi/ JY: ei ole otettu vastaavia, ei uutena.
- Linna/ TY: päädytty myös jättämään kirjaamatta uutena, mutta mahdollista viedä tiedonkeruun ulkopuolisena.

b) haastatteluartikkelit: Etenkin kysymys-vastaus -tyyppiset. Voiko kirjata haastattelijakirjoittajan omana tuotoksena?

- Harjuniemi/ JY: ei otettu mukaan, mutta muiden vastaavia tapauksia?
- Viljanen/ Turku AMK: ei hyväksytty vastaavia tapauksia. Toimituksellinen kirjallisuus.
- Kokko / OAMK: Ainakin vanhemmissa ohjeissa on luenut, että nämä ei kuulu tiedonkeruuseen.
- Suojärvi/ XAMK: ei hyväksytty
- Harjuniemi/ JY: hyväksytty vain jos kirjoitettu artikkelimuotoon
- Ruuska/ JAMK: Pelkkää haastattelua ei. Jos kirjoitetaan esim. ammattilehteen artikkelin, jossa tyyppinä haastattelu, hyväksytään.
- Linna/ TY: artikkelimuotoisena hyväksytään, mutta ei pelkkänä haastatteluna.

c) kenen tekemät julkaisut voidaan hyväksyä F-luokassa? Opettajan opetusala, ja sitä kautta hänen asiantuntemuksensa, määrittää häneltä julkaisutiedonkeruuseen hyväksyttävät julkaisut. Entä jos kysymys on viestinnän lehtorista, joka opettaa viestintää yleisinä opintoina eri koulutusaloilla? Korkeakoulussa ei ole erillistä viestinnän tai kirjallisuuden alaan liittyvää tutkintoa. Lehtori haluaa ilmoittaa ulkopuolisen kustantajan julkaiseman kaunokirjallisen teoksen julkaisutiedonkeruuseen F-luokkaan. Lehtori perustelee ilmoitusta sillä, että hän opettaa kirjoittamista sekä erilaisia tekstityyppejä. Salapoliisiromaanissa ei ole mainittu affiliaatiota, vaan se on kirjoitettu taiteilijanimellä. Olemassa olevia ohjeita tulkiten emme itse hyväksyisi julkaisua tiedonkeruuseen.

- Suojärvi/ XAMK: toistaiseksi ollut vähän ilmoitettavia taiteellisia julkaisuja.
- Hangasmäki/TaY: ei hyväksy, koska vaatisi oman nimen ja affiliaation
- Harjuniemi/JY: ei myöskään hyväksy, työstä ei maksettu, ei
- Kokko/OAMK: Aiemminkin näistä on puhuttu näissä piireissä, että oikea nimi pitää näkyä.
- Rinne/ AY: vastaavia kirjattu akrikseen, tosin kirjattu omalla nimellä. Esim. Riikka Pelon romaani kirjattu, liittyy väitökseen.
- Kenttälä-Koivumäki/TAMK: ilmoitetaan jos kuuluu tutkimukseen. Affiliaation ei näyttävä, mutta oltava varmistettavissa esim. palkkahallinnosta. Viestinnällinen puoli haasteellinen, olisi oltava omalla nimellä.
- Viljanen/ Turku AMK: Affiliaatio ei välttämätön taiteellisissa töissä, mutta oikea nimi pitäisi näkyä.
- Linna/TY: onko mahdollisessa esipuheessa mainintaa korkeakoulusta? Ei.
- Linna/TY: summataan tässä vaiheessa, että tutkimukseen liittyvä omalla nimellä kirjataan (affiliaatitieto joko näkyvä tai todennettavissa muuten), muissa tapauksissa ei. Tässä tapauksessa perusteena oman nimen puuttuminen, affiliaatiota ei mahdollista todistaa, korkeakoulu ei antanut resursseja vaikka liittyisikin opetus- ja tutkimustyöhön.
- Harjuniemi/JY: esim. Sibeliusakatemia, esim. Saara Aalto julkaisi kaupallisia levyjä levy-yhtiön kustannuksella, kirjataanko Sibeliusakatemia?
- Häyrynen/Metropolia: taiteellisen kirjauksen ohjeet erilaiset. Taiteellisissa julkaisuissa affiliaatio ei aina luonnollisesti mukana, mutta silti rinnastettavissa tutkimukseen.
- Rinne/Aalto: kyllä, affiliaation kautta myös kaupalliset julkaisut.
- Ilva/HY: kyllä, kaupallisuus ei ongelma, mahdotonta usein tuottaa ilman ulkopuolista rahoitusta. Tärkeämpää henkilön rooli.
- Kenttälä/TAMK: affiliaatiota ei tarvitse merkata taiteellisiin julkaisuun, jos todennettavissa. Ei kokemusta kaunokirjallisuudesta. Kirjaaminen ei vaadi kk rahoitusta. Käsikirjassa: "raportoidaan mikäli henkilökohtaista taiteellista toimintaa"... mutta kirjailijan raja kolme kirjaa?
- Linna/TY: ...voidaanko kuitenkin päätyä siihen, että salapoliisiromaanin voidaan kirjata?
- Häyrynen/ metropolia: ei tapauksia romaaneista, mutta esim. musiikki ja valokuvat hyväksytään.
- Harjuniemi: asettaa kirjailijaksi eriaivoiseen asemaan, sattuu harrastamaan työtään. Mietittävä myös miltä yliopiston tuotos näyttää jos vastaavat hyväksytään myös jatkossa, onko laitokselle hyödyllistä että työajalla sallitaan romaanien kirjoitus.
- Hangasmäki/TaY: ei tärkeää saako työstä rahaa vai ei, mutta liittyvä akateemiseen asiantuntemukseen. Salapoliisiromaanissa ongelmallista, että mistään ei voi päätellä tekijää tai affiliaatiota.
- Vallittu/JYU: Samaa mieltä edeltävien kanssa: Jos tutkijan oppiaineeseen liittyy taiteellinen tuotanto, esim. kirjoittamisen oppiaineessa, voi ne kirjata. Kirjailijaksi voi sanoa itseään toki kuka tahansa, joka on teoksen julkaisut, koska nimekkeelle ei ole virallista määritelmää. Taiteilijanimi on tässä esimerkkitapauksessa se, mikä aiheuttaa mietintää.
- Ruuska/JAMK: tässä tapauksessa ongelmallista että ei opeta kirjallisuutta tai kaunokirjallista kirjoittamista, ei liity työhön. Taiteilijanimi ei ongelma.
- Harjuniemi: millä nimellä rekisteröitäisiin? Esim. rekisteröinti ja virheellinen näkymä JUULISSA.
- Suojärvi: hyvä huomio, toisaalta alkuperäisellä nimellä rekisteröinti ei varmaan ongelma.
- Linna/TY: lopputulemana, keskusteltava kirjoittajan kanssa. Keskustelun lopputulema että ei näillä tiedoilla hyväksyttäisi mukaan.
- Kommentit chatissa:
- Lindeman: Onko kansallisbibliografiassa nimiauktoriteettitietue kirjailijasta olemassa - tässä kytketään tekijä ja salanimet
- Nyqvist: Eikö affiliaation nimenomainen mainitseminen ole välttämätöntä muissakaan kuin taiteellisissa töissä, vaan organisaation vastuulla tunnistaa affiliaatio?

d) julkaisutietojen siirtäminen organisaatioiden välillä, kokemuksia

- Linna: esim. Turussa tapaus jossa HY:stä siirtynyt tutkijat, julkaisutyyppien siirto aiheuttanut käsitystä.
- Nurminen/JY: julkaisutietoja ei ainakaan toistaiseksi vaihdettu, mutta teknisesti oikea tapa VIRTAn rest-rajapinnan kautta. Käsitystä henkilötietojen osalta.
- Linna: keskustellut Nikkasen (CSC) kanssa, toisen organisaation tietoihin vaadittaneen luvat. Jatketaan keskustelua VIRTAn palvelun kautta. Mahdollisesti henkilötietojen siirto jatkossa? Statukseen tieto että ei uudelleen tiedonkeruuseen. Tutkijat toivovat mahdollisesti julkaisuluetteloja huolimatta affiliaatiosta.
- Huiku/Aalto: Pure-käyttäjryhmässä on käsitelty julkaisutietojen siirtoa eri yliopistojen kesken. Periaatteessa suhtaudutaan positiivisesti, mutta teknisesti tietojen siirtoon kahden Pure-instanssin välillä ei ole helppoa tapaa

e) OpenAccess button, kokemuksia

- (Hallikainen, avaus kommentteissa)
- Harjuniemi/JY: käyttänyt aiemmin, on apua. Toisaalta unpaywall osin/jatkossa korvaava.
- Linna/TY: jos mahdollisuus, kannattaa testata.

5. Seuraava kokous

- Seuraava helmikuun alkupuolelle, kysely joulukuun aikana (ohjetyöryhmälle suunniteltu aloitus helmi-maaliskuussa)
- Agendalle käytännön esimerkkitapauksia, VIRT-asiiantuntijaryhmän kuulumiset
- Keskustelu ja ehdotukset agendalle osoitteessa tuha-julkaisutiedonkeruu@postit.csc.fi

6. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja Linna päätti kokouksen klo 10:55